

Παράσταση με σφιχτοδεμένο ύφος, ταχύτητα και ελεγχόμενο ρυθμό

>«Tare» του Μπέλμπερ στο Θέατρο Ένα

Μετάφραση: Ανδρέας Αραούζος
Σκηνοθεσία: Νικόλας Κουρουμτζής
Σκηνικά-κοστούμια: Μαρία Χατζηνεοκλέους
Σχεδιασμός φωτισμού: Νικόλας Κουρουμτζής
Παίζουν: Ανδρέας Αραούζος, Σωτήρης Μεστάνας, Μαργαρίτα Ζαχαρίου

Το έργο του Στέφεν Μπέλμπερ ανέβηκε πριν από λίγα χρόνια στην Αθήνα και ανεβαίνει τώρα στο Θέατρο Ένα υπό τον αμετάφραστο τίτλο «Tare». Ο φανερός λόγος - να αποφευχθεί η σύγχυση στο ελληνικό θεατρικό χώρο αφού προϋπήρξε η «Κασέτα» της Αναγνωστάκη. Οι υποδρόιοι λόγοι - ο αγγλικός τίτλος παραπέμπει στην αμερικάνικη καταγωγή του κειμένου, διατηρεί το ύφος αμερικανικού κινηματογραφικού σεναρίου, η ίδια λέξη ακούγεται σαν σφιχτός, απότομος, σύντομος ήχος.

Τα πιο πάνω επίθετα ταιριάζουν στο ίδιο το κείμενο του έργου. Ο Στέφεν Μπέλμπερ βάζει στόχο να πυκνώσει το λόγο έτσι ώστε η κάθε ατάκα να αποτελεί ένα βήμα προς τον τελικό του στόχο. Ας μη μιλήσουμε ακόμα για το στόχο, αλλά να εκτιμήσουμε την τέχνη του διαλόγου. Ο Μπέλμπερ σχεδόν επιδεικνύει την τεχνική του, σχεδόν κάνει αυτοσκοπό τη λεκτική αντισφαίριση. Η αποφυγή των «επί τόπου» βημάτων δίνει μέγιστη επιτάχυνση στην υπόθεση, σκληραίνει την υφή του έργου. Ο Μπέλμπερ δημιουργεί μικρό ψυχολογικό θρίλερ, οι ήρωές του εναλλάσσουν την άμυνα με την επίθεση, ξιφομαχούν αποκαλύπτοντας τις κρυφές πτυχές της μνήμης, της συνειδήσης, της αυτοεικόνας.

Τα χαρακτηριστικά της γραφής του Στέφεν Μπέλμπερ γοήτευσαν τον μεταφραστή του έργου Ανδρέα Αραούζο. Η μετάφραση απέδωσε τον κοφτό λόγο του πρωτότυπου. Αλλά η σημαίνουσα υφολογική διαφορά μεταξύ των τρόπων ομιλίας των δύο κύριων φίλων-αντιπάλων ξεθώριασε στην ελληνική απόδοση. Όμως η ύλη του μεταφρασμένου κειμένου έδωσε τη δυνατότητα στον σκηνοθέτη Νικόλα Κουρουμτζή να μεταφέρει στην παράσταση τα προτερήματα του κειμένου. Η παράσταση έχει σφιχτοδεμένο ύφος, ταχύτητα, ελεγχόμενο ρυθμό. Η πρώτη σκηνοθετική δουλειά του Νικόλα Κουρουμτζή φανερώνει επαγγελματισμό, ικανότητα οργάνωσης της σκηνικής δράσης, αποτελεσματικότητα στη συνεργασία με τους ηθοποιούς.

Θεωρώ ότι τον αποφασιστικό ρόλο στη μετα-

Το μεγαλύτερο επίτευγμα και των τριών ηθοποιών της παράστασης είναι η ουσιαστική συνεργασία τους στη σκηνή. Η κάθε δράση προκαλεί στην ανάλογη, χωρίς τεχνητούς δραματισμούς και υπερβολές αντίδραση, ο διάλογος ακούγεται φυσικός, έντονος, κρατάει δεμένους μεταξύ τους τρεις ανθρώπους στο μικρό χώρο, έτσι ώστε η σκηνική θερμοκρασία να ανεβαίνει συνεχώς.

μόρφωση αυτού του κατά την άποψή μου μέτριου, υπερβολικά περιορισμένου με τα αμερικανικά σεναριογραφικά πρότυπα κειμένου, σε μια πραγματικά καλή παράσταση έπαιξε η σοβαρή, τίμια, έξυπνη δουλειά της υποκριτικής ομάδας.

Ο Ανδρέας Αραούζος έχοντας τη μεγαλύτερη τριβή με το κείμενο λόγω της μετάφρασης έχει πραγματικά ενσωματώσει τον λόγο του ήρωά του, έχει υιοθετήσει τον αγχώδη τρόπο ομιλίας, την παλλόμενη νευρικότητα, την ευάλωτη προσωπικότητα κάτω από τη βία επιθετικότητας. Το μόνο που μπορεί να «προσάψει» κανείς στον ηθοποιό είναι ότι εκτός από το κείμενο του ρόλου του έχει για οδηγό του κάποια κινηματογραφικά πρότυπα, όχι συγκεκριμένα, αλλά να, μια αόριστη δανεική κινηματογραφική συμπεριφορά, πιστεύω, τη διέκρινε..

Αντίθετα, ο Σωτήρης Μεστάνας χρησιμοποιεί ως ύλη για το χτίσιμο του ρόλου του μόνο αυτά που λείει και αυτά που αποσιωπά ο δικός του ήρωας. Διατηρώντας την εξωτερικά συμπεριφορά σχεδόν μονότονη, πολύ συγκρατημένη, διανύει μεγάλη εσωτερική πορεία, ξεφλουδίζει τη μνήμη και τη συνειδήσή του, τσαλακώνει το μέσα του, ψάχνει, αλλά δε λαμβάνει εξιλέωση.

Η Μαργαρίτα Ζαχαρίου έχει λιγότερο σκηνικό χρόνο από τους συναδέλφους της, και ο ρόλος της περιέχει περισσότερους κινδύνους να γλιστρήσει σε κλισέ του θύματος-τιμωρού. Τη διακρίνει όμως μια υποκριτική αξιοπρέπεια, μια σοβαρότητα και ειλικρίνεια, χάρη σ' αυτά η μορφή που δημιουργεί υπερβαίνει τα όρια του κειμένου.

Το μεγαλύτερο επίτευγμα και των τριών ηθοποιών της παράστασης είναι η ουσιαστική συνεργασία τους στη σκηνή. Η κάθε δράση προ-

καλεί ατην ανάλογη, χωρίς τεχνητούς δραματισμούς και υπερβολές αντίδραση, ο διάλογος ακούγεται φυσικός, έντονος, κρατάει δεμένους μεταξύ τους τρεις ανθρώπους στο μικρό χώρο, έτσι ώστε η σκηνική θερμοκρασία να ανεβαίνει συνεχώς. Πολύ καλή ομαδική δουλειά.

Η εικαστική όψη της παράστασης ήταν η λιγότερο φροντισμένη. Αντιλαμβάνομαι ότι ένα δωμάτιο σε φτηνό μοτέλ δεν μπορεί να είναι και πολύ ενδιαφέρον, αλλά το σκηνικό της Μαρίας Χατζηνεοκλέους υπερβολικά ανέκφραστο, ενώ το κοστούμι του Σωτήρη Μεστάνα που υποτίθεται έπρεπε να εκφράζει κάποιο κοινωνικό στάτους, κάποια φιλοδοξία ενός ανερχόμενου νεαρού σκηνοθέτη, κάποια αντίθεση στο παραμυλημένο λουκ του φίλου-αντιπάλου του, δεν έλεγε τίποτα απ' όλα αυτά.

NONA ΜΟΛΕΣΚΗ